

Elinkeinoelämän näkemyksiä toimenpide-esimerkeistä

Towards Zero-Emission
Urban Transport and Logistics
2026

Elinvoimavaikutusten arviointi

Tässä selvityksessä hyödynnettiin LAB-ammattikorkeakoulun asiantuntijoiden laatimia haastatteluja ja kyselyjä keskustan alueen yritysten ja logistiikan toimijoiden edustajilta. Vaikutusten arviointi laadittiin touko-kesäkuussa 2026, jolloin kaikki toimenpiteet eivät vielä olleet vahvistuneita. Tavoitteena oli ensisijaisesti kartoittaa alustavasti elinkeinoelämän näkemyksiä erilaisille toimenpiteille. Joistain toimenpiteistä ei ollut vielä mahdollista saada laadittua arvioita, sillä toimenpide oli kesken tai sen vaikutuksia oli muuten vaikeaa arvioida. Päätöksenteon tueksi tulee tarvittaessa laatia erillinen elinvoima,- tai yritysvaikutusten arviointi toimenpiteiden yksityiskohtien tarkentuessa.

Toimenpidekokonaisuuden vaikutus elinvoimaisuuteen

Kokonaisuutena toimenpidekokonaisuuden vaikutukset elinvoimaisuuteen ovat neutraalit tai positiiviset. Positiiviset vaikutukset ovat laaja-alaisia ja syntyvät keskustan viihtyisyyden lisääntymisestä ja keskustan jakelun sujuvoitumisesta. Osalla toimenpiteistä voi kuitenkin olla myös negatiivisiakin vaikutuksia yksittäisten toimijoiden arjen sujuvuuteen ja esimerkiksi asiakkaiden asiointiin keskustassa. Joidenkin yksittäisten toimenpiteiden vaikutusta elinvoimaisuuteen voidaan arvioida luotettavasti vasta niiden tarkentuessa.

Päästötön ja häiriötön: vaikutus

- Sähköinen jakelukalusto lisää kaupungin viihtyisyyttä ja imagotekijänä lisää veto- ja pitovoimaisuutta. Asteittainen käyttövoimasiirtymä neutraloi investoinneista koituvia taloudellisia vaikutuksia kuljetusliiketoiminnalle. Kivijalkaliikkeiden toimintaan ei kohdistu merkittäviä vaikutuksia, mikäli sähköistä kalustoa ei suosita esim. asiakaspysäköinnin kustannuksella.
- Parhaimmillaan lastaus- ja purkutoiminnan toimintamallit voivat lisätä jakelun sujuvuutta ja tätä kautta elinvoimaisuutta, mutta vaikutukset ovat vahvasti ratkaisumalliriippuvaisia, ja niitä tulisi kokeilla ja arvioida katu- ja lokaatiokohtaisesti parhaan käytännön löytämiseksi.

Älykäs ja ennakoiva

- Toimenpiteenä tarkasteltu jakeluliikenteen vyöhykekohtaisia alue- tai aikarajoituksia. Toimenpiteetnelinvoimaisuusvaikutukset riippuvat vyöhykkeen tyypistä, laajuudesta ja millaisiin ajoneuvotyyppisiin toimenpiteet kohdistuvat, sekä yrityksen koosta, sijainnista ja toimialasta (hel.fi). Toimenpidemallin selkeytyessä voidaan tarkastella sen elinvoimaisuusvaikutuksia. Mahdollisia negatiivisia vaikutuksia voidaan minimoida rajoitusten asteittaisella käyttöönotolla.
- Hyvin toimivat, tarkoituksenmukaiset ja helposti käytettävät lastaus- ja purkupaikkojen varausjärjestelmät synnyttävät positiivisia elinvoimaisuusvaikutuksia. Arkea hankaloittavat järjestelmät voivat vähentää kaupungin vetovoimaisuutta kuljetusoperaattoreiden näkökulmasta.

Yhdessä luotu ja ylläpidetty

- Kokonaisuuden vaikutukset kohdistuvat ensisijaisesti elinkeinoelämään, eivät yksittäisten kaupunkilaisten arkeen. Asiaan liittyvä asiantuntemus, toimintamallit ja tieto ovat suurelta osin yksityisten yritysten hallussa, siksi toimenpidekokonaisuuden toteuttaminen vaatii tuekseen kaupungin sisäisen sekä kaupunkivetoisen sidosryhmiä osallistavan yhteistyöryhmän.
- Sidosryhmäyhteistyö mahdollistaa yrityksille toimintaympäristön muutosten ennakkoinnin ja paremmat edellytykset liiketoiminnan jatkuvuudelle ja tätä kautta lisää elinkeinoelämän veto- ja pitovoimaisuutta

Rohkeasti kokeileva

- Vaihtoehtoisten ratkaisujen vaikutuksia voidaan usein konkreettisesti todentaa vasta kokeilemalla niitä. Yritysten suhtautuminen kokeiluihin ja yhteistyöhalukkuus kuitenkin vaihtelee. Yksittäisten kokeilun vaikutuksia voidaan arvioida vasta toimenpidesuunnitelman selkeytyessä ja kokeilun toteutuessa.

VISIO 2040	Toimenpide	Mahdollinen positiivinen vaikutus elinvoimaisuuteen	Ei vaikutusta	Mahdollinen negatiivinen vaikutus elinvoimaisuuteen
Päästötön häiriötön	Kaluston sähköistyminen	- Hiljaisempi sähköinen kalusto lisää viihtyisyyttä ja sitä kautta keskustan houkuttelevuutta - Imagollinen hyöty lisää elinkeinoelämän veto- ja pitovoimaisuutta	- Ei vaikutusta kivijalkaliikkeiden liiketoimintaan - Ei merkittävää vaikutusta kuljetusoperaattoreiden toimintaan, mikäli siirtymäaika on tarpeeksi pitkä (2040), jolloin kuljetusliikkeet ehtivät taloudellisesti sopeutua siirtymään	
	Lastaus- ja purkutoiminnan toimintamallit ja tilavaraukset (erilaisia toteutusvaihtoehtoja)	- Potentiaalisesti jakelua sujuvoittava, mikäli lastaus- ja purkupaikat ovat optimaalisesti sijoitettu tai toteutettu joustavina katutilan ratkaisuin, jotka mahdollistavat myös asiakaspysäköinnin - Kun lastaukselle ja purulle on säännöt ja osoitetut paikat lisää se keskustan viihtyisyyttä ja turvallisuutta, joka lisää keskustan houkuttelevuutta ja elinvoimaisuutta	Ei vaikutusta kivijalkaliikkeiden toimintaan, mikäli ei merkittävästi vaikuta asiakaspysäköintiin	Vähentää pito- ja vetovoimaa ja sitä kautta toimii elinvoimaisuutta heikentävästi mikäli vähentää merkittävästi asiakaspysäköintipaikkoja tai toteutetaan aikarajoituksin, jotka eivät sovi liikkeiden aukioloaikoihin
	Kaupungin logistiikka-hankintojen vähäpäästöisyys	- Imagollinen hyöty lisää elinkeinoelämän veto- ja pitovoimaisuutta - Nopeuttaa kuljetusliikkeiden sähköistymistä mikäli sopimuskausi on riittävän pitkä ja valintaperusteena painottuu vähäpäästöisyys hintaa enemmän	Mikäli siirtymäaika vuoteen 2040 kuljetusliikkeet ehtivät taloudellisesti sopeutua siirtymään	
Älykäs ja ennakoiva	Jakelu liikenteen vyöhykekohtainen luvanvaraisuus	Arviointi mahdollinen vasta toteutussuunnitelman tarkentuessa, jolloin tulee arvioida toimenpiteen vaikutuksia liiketoiminnan kustannuksiin, arjen sujuvuuteen sekä asiakkaiden asiointiin, talouteen. Mahdollisia negatiivisia vaikutuksia voidaan minimoida rajoitusten asteittaisella käyttöönotolla, jolloin elinkeinoelämä ehtii sopeutua muutokseen.		
	Kaupunkilogistiikan informaatiojärjestelmät	Informaatiojärjestelmät mahdollistavat tehokkaamman katutilan ja lastauslaitureiden käytön ja nopeuttavat jakelua, tämä lisää keskustan viihtyisyyttä ja turvallisuutta ja edelleen houkuttelevuutta	Ei vaikutusta kivijalkaliikkeisiin	Erilliset kaupunkikohtaiset järjestelmät voivat vähentää kuljetusliikkeiden arjen sujuvuutta ja Lahti-kohtainen järjestelmä voi vähentää kaupungin vetovoimaisuutta kuljetusoperaattoreiden näkökulmasta, tällä suora vaikutus elinvoimaisuuteen
Yhdessä luotu ja ylläpidetty	Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöryhmä ja nimeää kaupunkilogistiikan yhteyshenkilön	Vahvistaa säännöllistä vuoropuhelua ja yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa, joka lisää elinkeinoelämän veto- ja pitovoimaisuutta		
Rohkeasti kokeileva	Kaupunkitilan kokeilut ja innovaatioyhteistyö	Arviointi mahdollinen vasta yksittäisen kokeilun toteutussuunnitelman tarkentuessa. Vaikutukset positiivisia kokeilumyönteisille toimijoille.		

Miten elinvoimaisuusvaikutuksia arvioitiin?

Yritysten haastattelut

Haastatteluun tavoitettiin 24 kivijalkaliikkeiden edustajaa eri puolilta keskustaa: Hämeenkatu, Rautatienkatu, Aleksanterinkatu, Vapaudenkatu, torin alue ja Vesijärvenkatu. Haastateltavat toimivat eri toimialojen liikkeissä (mikro- ja pienyritys 18, keskisuuri 7 ja suuri 1).

Kivijalkaliikkeiden osalta on huomioitava, että liikkeiden näkemykset ovat erilaisia riippuen yrityksen sijainnista, koosta ja toimialasta, eikä yhtenäistä näkökulmaa ole mahdollista saada. Elinvoimaisuusvaikutukset kohdistuvat siten eri tavoin yrityksiin. Myös haastatellut liikkeet ovat otos koko kivijalkaliikkeistä. Heitä tavoiteltiin kulkemalla liikkeestä toiseen sekä välittämällä kyselyä Lahti City ry:n kautta.

Lahdessa on isompiin suomalaiskaupunkeihin nähden neljänneksi eniten kivijalkaliikkeitä. Lahti City ry:n laskelmien mukaan vuonna 2025 liiketiloista 807 oli kaupallista tilaa, joista 120 ravintoloita ja kahviloita ja 119 kauppiaa.

Lahden keskustassa operoivista kuljettajista saatiin 10 tavoitettua haastateltavaksi puhelimitse syksyllä 2025. Lisäksi Sulp-luonnoksen toimenpidevaihtoehtoja esiteltiin Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä (KELPO) -hankkeen tilaisuudessa, jossa kuljettajilta kerättiin niihin liittyviä kommentteja.

Kirjallisuuskatsaus

Tietoa kaupunkitason ohjauskeinoista sekä toimenpiteiden vaikutusarvioinnista kerättiin tutkimusartikkeleista.

Kooste kirjallisuuskatsauksesta on julkaistu keväällä 2026 [Kaupunkitason ohjauskeinoja tavaralogistiikan päästöjen vähentämiseksi](#)

Toimenpiteistä on koostettu toimenpidekortit

Vielä julkaisematon